Grigore Constantinescu

Comuna

CIOMĂGEŞTI

PITEŞTI MMXV

CIOMĂGEŞTI

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 9 sate: **Răduţeşti**; Beculeşti; Bratia; Ciomăgeşti; Cungrea; Dogari; Fedeleşoiu; Giuclani; Păuneşti.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 60 km.
SUPRAFAŢĂ: 37,7 km^2.
POPULAŢIE: 1.172 locuitori [590 M + 582 F] (2011).

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Ciomăgeşti – 1536 iulie 10. Satul este, totuşi, menţionat anterior, sub forma „Ciumăgeşti", într-un hrisov emis de cancelaria domnească a lui Neagoe Basarab [1512-1521]. **Fedeleşoiu** – 1583 aprilie 20 (JA).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Ciomăgești.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Radu Paisie la 10 iulie 1536, prin care se confirmă jupaniței Marga, soția marelui vornic Dragomir, și fiilor ei proprietatea asupra mai multor sate, printre care și „Ciumăgești". Osin din Ciumăgești închinase marelui vornic, în timpul domniei lui Neagoe Basarab [1512-1521], „un loc de stupină în Brătea".

TOPONIMIE:

- **Beculeşti** – toponim topografic format dintr-un patronimic; la origine, poreclă provenind din *becu* (prescurtare familială, devenită familiară, a substantivului *berbec*) + sufixul *–eşti*, indicând organizarea socială pe bază de obşte a localităţii.

- **Bratia** – toponim social provenit din cuvântul slav *brat* interpretat în sens religios: *frate* ≈ „călugăr tânăr, la începutul vieţii monahale", sau utilizat ca termen cărturăresc cu valoare juridică pentru raporturile de rudenie şi proprietate.

- **Ciomăgeşti** – toponim social format pe baza apelativului *ciomag* ≈ „bâtă" + sufixul *–eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a localităţii.

- **Cungrea** – toponim de origine germanică, a cărui prezenţă se explică prin contactul zonei cu Transilvania; este format pe baza unui antroponim.

- **Dogari** – toponim relevând specializarea locuitorilor în confecţionarea *doagelor* sau a vaselor din *doage*.

- **Fedeleşoiu**– toponim social constituind, posibil, un antroponim format pe baza unei porecle derivate, ca sens, din apelativul *fedeleş* ≈ „butoiaş" + sufixul *–oiu* care amplifică sensul peiorativ.

- **Giuclani** – toponim relevând proprietatea de grup, format pe baza antroponimului *Giuclea*, deţinătorul iniţial al terenului pe care s-a constituit aşezarea, + sufixul *–ani*.

- **Păuneşti** – toponim derivat din antroponimul *Păun* (la origine, poreclă relevând o trăsătură de caracter) + sufixul *–eşti*, care indică organizarea socială pe bază de obşte a localităţii.

- **Răduţeşti** – toponim format din antroponimul diminutivat *Răduţ* + sufixul *–eşti*, relevând organizarea socială pe bază de obşte a localităţii.

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură populară tradiţională reprezentată prin construcţii cu un singur nivel, plan bicameral, cu acces din sala plasată pe întreaga faţadă principală. Materialul utilizat cu precădere în construcţii era lemnul. Casele prezintă acoperişuri în patru ape cu pante relativ accentuate. Se semnalează existenţa unor construcţii cu caracter memorial (casa Armand Călinescu), sau a unor unicate sub raport stilistic (vila Dianu) – exemplar reprezentativ al arhitecturii de inspiraţie naţională edificat în mediul rural.

Portul popular este caracteristic ariei de interferenţă dintre zonele etnografice Argeş şi Vâlcea.

În aceleaşi coordonate stilistice, se înscriu folclorul liric şi folclorul coregrafic zonal.

În domeniul artei populare, s-au remarcat, în fazele finale ale concursurilor naţionale organizate în perioada anilor 1956–2006, creatoarele Ioana Popescu şi Ioana Zăuleţ din localitate care au obţinut premii ori menţiuni pentru confecţionarea ţesăturilor de interior.

Folclorul muzical zonal a reprezentat principala sursă inspiratoare în stabilirea repertoriului interpretei de muzică populară originară din Ciomăgeşti, Daniela Cernea, născută în 1963, componentă a formaţiei «Doina Argeşului». Melodiile sale preferate au fost înregistrate pe casetele: „Omule, măi omule", „Melodii de dragoste" ş. a.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, elemente de particularizare locală prezintă dansurile: Alunelul, Băluţa, Brâul pe 6, Căluşul, Chindia, Hora Badii, Hora Dumitrii, Hora-n bătaie, Hora Nuţii, Joiana, Murguleţul, Sârba lui 22, Ungurească.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚ **Biserica** «Cuvioasa Paraschiva» **Bratia** [1894-1900]~ctitorită „cu osteneala pr. Stancu Marinescu şi a enoriaşilor săi" •intervenţii: refacerea şarpantei acoperişului; fundaţie de ciment [1912] •pictură murală: Apostol Voiculescu şi C. Penescu [1900].

✚ **Biserica** «Cuvioasa Paraschiva» **Ciomăgeştii de Jos** [1935]~ctitorită de obştea satelor: Dogari, Răduţeşti, Păuneşti, Ciomăgeşti–sat, în locul unei biserici de lemn „ruinate" •intervenţii: închiderea pridvorului [1941] •pictură murală: anonim [1935]

✚ **Biserica** «Sf. Nicolae»+«Cuvioasa Paraschiva» **Ciomăgeştii de Sus** [1841] ~ ctitorită de postelnicul Antonie, postelnicul Cristea Avrămescu ş. a. •intervenţii: refacerea acoperişului •pictură murală: anonim [1841]; pictură exterioară [1912].

✚ **Biserica** «Adormirea Maicii Domnului» **Cungrea** [1938]~ctitorită de pr. Constantin Petrescu şi enoriaşii din Beculeşti; construită din bârne „prinse în cheie", tencuite. •intervenţii: refacere soclu [1941]. pictură murală: anonim [1938].

✟ **Monument eroi**: **Bratia** [1916-1918]; autor: „St. Arganini–Piteşti"– lângă Şcoala generală Bratia. **Monumentul comemorativ «1907»** –[▲]– amplasat [1957] lângă Căminul cultural Bratia-Ciomăgeşti, în memoria celor opt ţărani din zonă ucişi în cursul reprimării răscoalei ţărăneşti din martie 1907. Răsculații au devastat și incendiat conacul generalului Gheorghe Dianu, cârciuma lui Gheorghe Nedelcovici, primăria lui Nicolae Gogulescu.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 171 locuitori ai comunei Ciomăgești, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [5], Primul război mondial [110], Al doilea război mondial [56].

❖ MEMENTO:

VILA DIANU [1894] –[▲]– „casa de la ţară" a generalului doctor Gheorghe Dianu; construită pe două niveluri, parterul fiind afectat depozitării produselor pomicole, iar etajul

prevăzut cu o sală mărginită de balustradă, amenajat ca locuinţă. După naţionalizare, în perioada comunistă, vila a devenit internat pentru elevii din Ciomăgeşti-Vale ai Şcolii generale de 8 ani Bratia.

CASA A. CĂLINESCU [1930] –[▲]– casă joasă, dezvoltată în lungime, pe plan rectangular, cu acces în zona centrală; proprietate a fostului prim-ministru român; după naţionalizarea averilor moşiereşti, de către autorităţile comuniste, a devenit sediul Primăriei comunei Ciomăgeşti.

IN MEMORIAM

✪ **PANAITESCU TRAIAN** [1894-1973] – colonel; profesor la Şcoala superioară de geniu; comandant al Grupului operativ de căi ferate; participant la cele două războaie mondiale.

✪ **PĂROȘANU ION** [1913-2002] – profesor de limba română; licenţiat al Facultăţii de filologie din Bucureşti. Inspector şcolar [1936-1947]; director al Şcolii generale Ciomăgeşti-Bratia [1964-1968]; inițiator și coordonator al edificării obiectivelor locale: Şcoala generală Bratia [1964-1968], Monumentul eroilor Bratia şi Monumentul ţăranilor răsculaţi în 1907.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeșul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 152.

Elena Ionescu, Titel Ionescu, Gerasela Sandu– *Monografia comunei Ciomăgeşti (Argeş),* Râmnicu-Vâlcea, 2008, 382 p.; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş*.

–[▲]– Monument istoric şi de artă

Păunești
678G
188
Dogari
Fedeleșoiu
678G
Ciomagești
678G
Beculești
Giuclani
Cungrea
Bratia
Ciomăgești
(Rădulești)
703
Dogari
Fedeleșoiu
Ciomăgești
Beculești

PRIMĂRIA COMUNEI CIOMĂGEŞTI.

ŞCOALA GENERALĂ BRATIA.

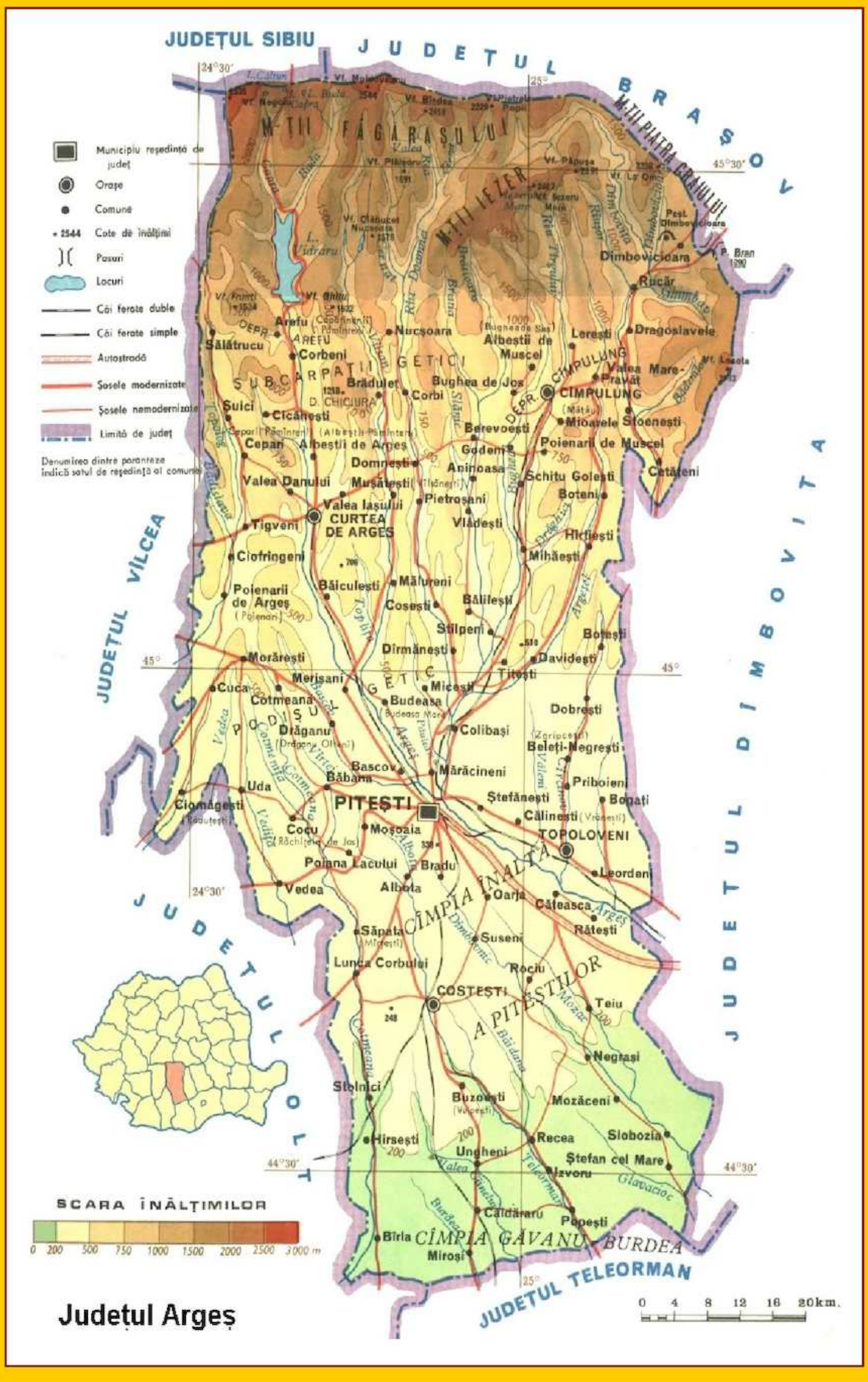

Județul Argeș